

Elsa Beskow

Petters och Lottas jul

Stockholm. Albert Bonniers förlag 1947

[– Läs mer om verket här](#)

Det avbildade exemplaret tillhör Göteborgs universitetsbibliotek.

Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga restriktioner. Vid användning ber vi att du hänvisar till Göteborgs universitetsbibliotek och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:

<https://lb.se/författare/BeskowE/titlar/PettersOchLottasJul/faksimil?om-boken>

Permanent länk (URN):

<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb1265981-faksimil>

Setters och Lottas Jul



Bilderbok av Elsa Beskow



Allmänna Sektionen

Fol
1023

lv. 49
188

(Beskow, Elsa)

Petters och Lottas Jul



STOCKHOLM
ALBERT BONNIERS FÖRLAG

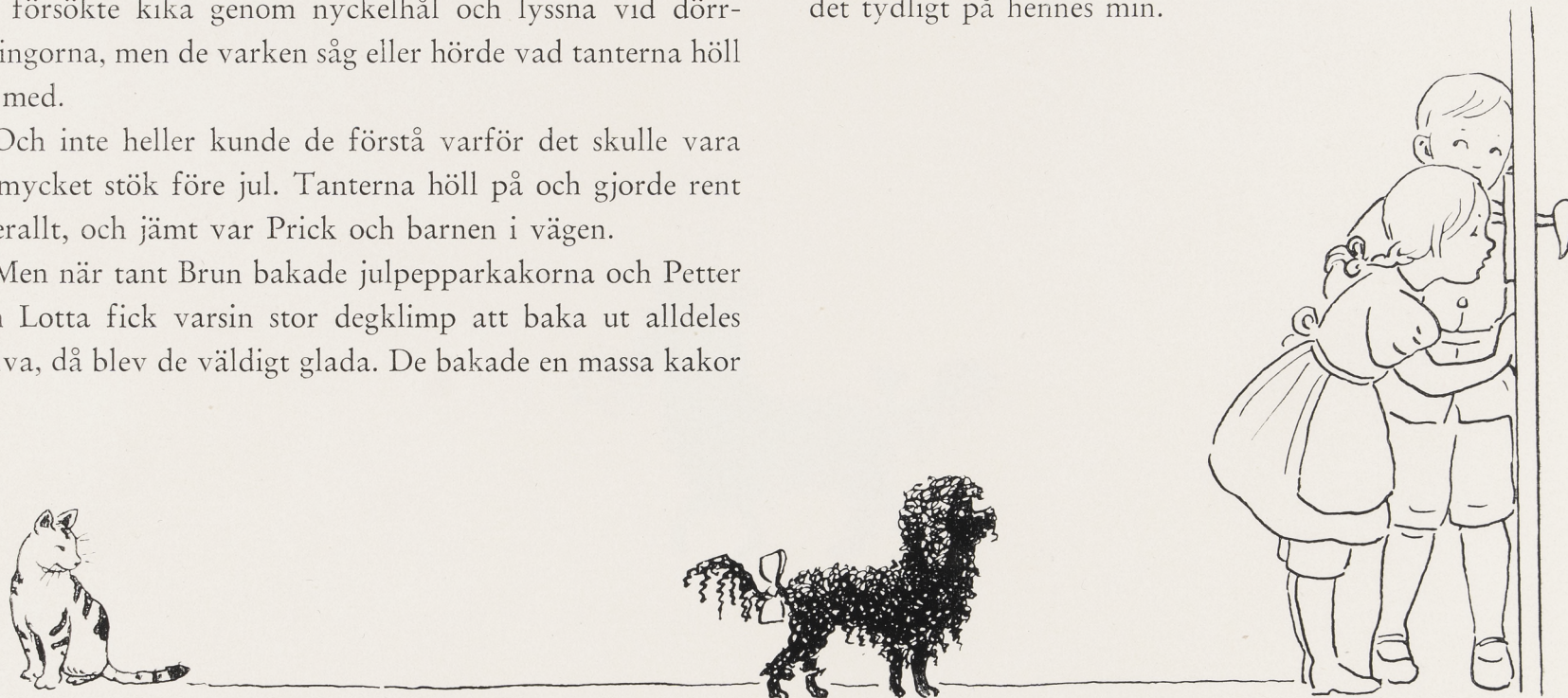


Första året Petter och Lotta bodde hos tant Grön, tant Brun och tant Gredelin kunde de inte förstå vad det var för hemligheter som tanterna höll på med före jul. För de hade inte reda på att det fanns något som hette julklappar. De försökte kika genom nyckelhål och lyssna vid dörrspringorna, men de varken såg eller hörde vad tanterna höll på med.

Och inte heller kunde de förstå varför det skulle vara så mycket stök före jul. Tanterna höll på och gjorde rent överallt, och jämt var Prick och barnen i vägen.

Men när tant Brun bakade julpepparkakorna och Petter och Lotta fick varsin stor degklimp att baka ut alldeles själva, då blev de väldigt glada. De bakade en massa kakor

i alla möjliga fasoner. Och Prick ville nödvändigt baka med, därför fick han en liten degklimp han också. Men den satte han i halsen, och då skrattade Esmeralda åt honom. Hon skrattade inte så att det hördes, men Lotta såg det tydligt på hennes min.





Sen började det snöa, så det blev alldeles vitt överallt. Och farbror Blå kom och frågade om Petter och Lotta ville följa med ut i skogen och välja julgran, för det hade han fått löfte till av den bonde som ägde skogen.

Och de gick länge och letade i skogen, innan de fann någon gran, som de tyckte var precis som en julgran ska vara. Somliga av granarna var för stora och andra för små eller för ojämna på något sätt. Därför gick de längre och längre in i skogen.

Men till sist hittade de ändå en gran, som de alla tre gillade. Och så högg farbror Blå av den och lade den på kälken, och de gav sig i väg hemåt. Men när de gått ett

stycke, märkte farbror Blå att han tappat ena galoschen, och så måste de vända och leta efter den. Och de hittade den till sist djupt nere i snön just där farbror Blå huggit granen.

Men då hade det redan börjat bli mörkt, och det snöade också, så de inte kunde se sina spår, och de gick och gick och villade alldeles bort sig. Och Lotta blev så rädd, för hon tyckte alldeles att smågranarna i skogen rörde på sig och pekade finger åt dem. Men farbror Blå sa, att det bara var inbillning, och snart *måste* de vara ute ur skogen, för det här var ju ingen sjumilaskog sa farbror Blå.





EB

Och till sist var de då äntligen framme vid landsvägen. Men de var väldigt långt hemifrån, och det var både mörkt och kallt. Då kom en timmersläde körande, som väl var, och de fick åka. Karlén som körde släden var så hygglig. Han band fast kälken baktill på lasset, och så fick farbror Blå och Lotta sätta sig upp på lasset. Men Petter satt på kälken och höll fast granen, för det skulle bara ha *fattats* att de kommit hem utan gran, tänkte Petter.

Och att det var en extra fin gran de valt, det märkte

Petter och Lotta på julafton, när tanterna klätt granen och tänt alla ljusen och Petter och Lotta fick komma in och se den. De tyckte att de aldrig sett något så vackert, och de stod länge och såg på den, medan tant Gredelin spelade en julsång och sjöng till, och medan farbror Blå läste för dem om herdarna och barnet i krubban.

Och sedan dansade de allesammans kring granen, det kan du se på bilden på pärmen. Aldrig förr hade Petter och Lotta haft så roligt!





EB

Men när de sen skulle sätta sig kring julbordet och det rätt som det var bultade på dörren och julbocken kom in med en säck på ryggen, då blev Petter och Lotta så rädda att de kröp under bordet. För på den tiden var det inte jultomten, som kom med julklapparna, det var en stor julbock som kom in och stötte med käppen i golvet och frågade: "Finns det några snälla barn här?" Det var inte underligt alls att Petter och Lotta blev rädda.

Men tanterna sa, att barnen skulle komma fram och tacka den snälla, snälla julbocken, som kommit dit med paket åt dem.

Och då kröp Petter och Lotta fram, för de blev så nyfikna på vad som kunde finnas i paketen. Och julbocken klappade dem på huvudet och sa, att de alltid skulle vara snälla barn och läsa sina läxor ordentligt. Och så tog han flera paket ur sin påse och lade på bordet.

Och strax efter sen julbocken hade gått kom farbror Blå in, och han tyckte det var så förargligt att julbocken hade varit där just när han var ute ett tag.

Men Petter och Lotta tog upp sina julklappar och blev så glada och kunde inte förstå hur julbocken kunde veta, att de önskade sig just de där sakerna.





Och när de hade lagt sig på julaftonskvällen kom tant Gredelin för att läsa aftonbön med dem, för det var just hennes tur att göra det. Och då frågade Lotta vem julbocken var och var han bodde.

Och tant Gredelin berättade, att julbocken var en förtrollad prins, som bodde i skogen och blev förvandlad till julbock för var julafton. Han hade svart lockigt hår, sa tant Gredelin, och han brukade spela på luta och sjunga så vackert i skogen, medan månen lyste på honom och träden susade och fåglarna lyssnade till hans sång. Lotta tyckte alldeles att hon såg prinsen framför sig, så vackert beskrev tant Gredelin det.

— *Var i skogen bor han?* frågade Petter.

— Allra djupast inne, där granarna växer höga och linneorna blommor allra rikast, sa tant Gredelin. — Men sov nu kära barn, annars orkar ni inte följa med till julottan!

Och så gick tant Gredelin, men Petter och Lotta låg länge och pratade om julbocken, och Petter sa, att han visste *precis* var julbocken bodde. Det måste vara i Skogstorpsskogen, för där fanns det alldeles tjockt med linneor på marken, det hade Petter själv sett. Och de kom överens om, att de skulle söka rätt på den förtrollade prinsen och be honom ta med sig några julklappar från Petter och Lotta till tanterna nästa jul.

Och sen somnade de efter den roligaste julafton de någonsin haft.





Och efter jul fortsatte Petter och Lotta att prata med varandra om julbocken. Och de ritade varsin tavla av honom och satte upp på väggen i sitt rum, för att de inte skulle glömma bort att gå och söka upp honom, när snön hade smält i skogen. Petter ritade rutiga byxor på honom, för Petter hade sett, när han låg under bordet, att julbocken hade precis likadana byxor som farbror Blå. Och Lotta ritade förstås den förtrollade prinsen som sjöng i skogen. Men de talade inte alls om för tanterna vad de tänkte göra, för det var ju en hemlighet.

Och tiden efter jul gick så fort. Rätt som det var blev

det vår, och Petter och Lotta fick följa med tant Grön ut i skogen och plocka blåsippor och sälghvistar. Men de fick inte på villkor gå långt in i skogen ensamma, sa tant Grön. Och likadant var det, när de gick med tant Gredelin och plockade smultron eller när de gick allesammans på blåbärsplockning. Tanterna vågade inte alls låta barnen gå på egen hand i skogen, sedan de gått vilse den där gången i julas med farbror Blå.

Därför gick sommaren, och linneorna blommade och vissnade igen utan att barnen kommit åt att söka upp den förtrollade prinsen.





Tanterna och farbror Blå brukade köpa mjölk från en liten gård som hette "Skogstorp", som låg i utkanten av den stora skogen, och den unga bondhustrun därifrån kom vanligtvis själv körande med mjölken. Ibland hade hon sina små tvillingar med sig, och de satt fastsurrade i kärran för att inte trilla av. Petter och Lotta tyckte att de var så



lustiga, och Lotta tyckte att tvillingarna var det sötaste som fanns.

Men en dag på hösten kom inte mjölkskjutsen som vanligt, och tant Brun var så bekymrad, för hon skulle just baka vetebröd och behövde mjölken så väl.

— Vi kan gå efter mjölken, sa Petter och Lotta, vi hittar så bra dit.

— Blir det inte bra lång väg för er och alldeles för tungt att bära? sa tant Brun.

— Inte, sa Petter, vi har burit mycket tyngre saker åt tvätt-Kristin och gått längre vägar också.

— Ja, kära barn, gå då, sa tant Brun. Och så gav hon dem några kringlor till vägkost.

Och Petter och Lotta skyndade sig i väg, innan de andra tanterna skulle komma och säga, att de var alldeles för små att gå så långt ensamma.

De var så glada, för nu skulle de *äntligen* passa på att ta rätt på den förtrollade prinsen. Och de gick en omväg genom skogen i stället för att gå landsvägen.



Linneorna hade blommat ut för länge sedan, men det låg långa rankor kvar härs och tvärs över mossan. Och det blev allt tätare med linnearankor, ju längre in i skogen de gick. Och rätt som det var, fick de höra att någon sjöng. De skyndade dit och fick se en man som satt utanför en kolarkoja och sjöng, medan han knäppte på en gitarr. Petter och Lotta stod stilla en lång stund och tittade på honom, utan att han märkte det. Han hade arbetskläder på sig och såg inte just ut som en prins. Men han hade ju svartlockigt hår och sjöng så bra och bodde precis där det fanns mest linnearankor, så nog *måste* det vara prinsen i alla fall, tänkte de.

Därför gick de närmare, och då vände han på huvudet och fick se dem.

— Vad vill ni? frågade han.

— Är du julbocken? frågade Petter.

Då skrattade han.

— Ja, åtminstone var jag det i julas för grannens ungar, sa han. Följ med mig nu, så ska ni få se hur en kolmila ser ut!

Och så gick han bort till en mila, som det rykte litet ur toppen på.





Barnen blev så förvånade över att den förtrollade prinsen arbetade som en vanlig kolare. Och Petter blev så intresserad av milan, att han nästan glömde sitt ärende. Men Lotta frågade:

— Vill julbocken vara snäll och ta med några julklappar från oss till tanterna på julafton?

— Var bor tanterna då? frågade kolaren och skrattade igen, och nu tyckte Lotta att han verkligen såg ut som en prins, fast han var litet sotig i ansiktet.

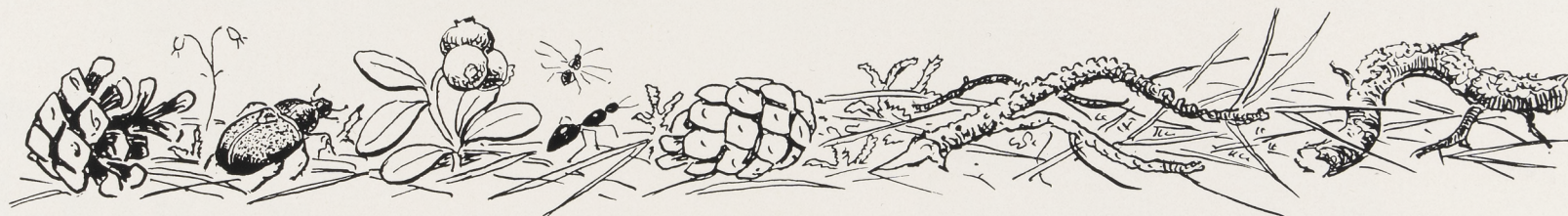
Och så berättade Lotta var de bodde, och hon berättade också allt som tant Gredelin sagt om den förtrollade prinsen.

Och kolaren sa, att nog kunde han lova att gå med de

där julklapparna till tanterna på julafton, men Petter och Lotta finge allt själva göra i ordning sina paket, för han kunde omöjligt hinna skaffa julklappar till alla människor.

Ja, det förstod Petter och Lotta, och så kom de överens om vart de skulle skicka julklapparna, när de hade fått dem färdiga. De kunde skicka dem med mjölkskjutsen till Skogstorp, så kolarprinsen, så skulle han hämta dem där.

Och sen tog de farväl av den förtrollade prinsen och var så glada över att de hade träffat honom. Lotta tyckte det var underligt att en prins ville vara kolare, men Petter sa att det var klart, att prinsen måste ha något att göra hela dagarna i skogen. Petter själv tänkte bli kolare när han blev stor, sa han.





Och så kom de fram till Skogstorp, och där satt tvillingarna på golvet och grät, och deras mamma låg i sängen och kunde inte stiga upp, för hon hade brutit benet. Men hon sa att grannhustrun just nu höll på att mjölka korna, så Petter och Lotta kunde få mjölk med sig hem. Och Petter och Lotta tog hand om var sin tvilling och försökte trösta och mata dem.

Och medan de höll på med det kom doktorn åkande, och han spjälade mammans ben och sa, att hon inte på villkor fick stiga upp ur sängen. Och då sa hon, att hon rakt inte visste hur hon skulle bära sig åt med tvillingarna, för

hennes man var borta på skogsarbete, och hos grannens kunde de inte vara, för där hade barnen kikhosta.

Då sa Petter och Lotta, att de kunde ta tvillingarna hem till tanterna. Och doktorn sa:

— Det blir utmärkt! Ni får åka med mig.

Och Petter och Lotta fick flaskorna fyllda med mjölk. Och grannhustrun lovade, att hennes pojke skulle köra mjölk till tanterna var dag, medan tvillingarnas mamma låg sjuk. Och så hjälpte hon dem att sätta på tvillingarna alla kläder de hade, så de inte skulle frysa. Och mamman bad, att de för all del skulle binda tvillingarna, så de inte trillade av. Och sen åkte de.





Tanterna blev så förskräckta, när barnen kom hem med tvillingarna. Men doktorn sa, att det här skulle säkert gå utmärkt. Det skulle bli så nyttigt för Petter och Lotta att ha något att passa på, sa han.

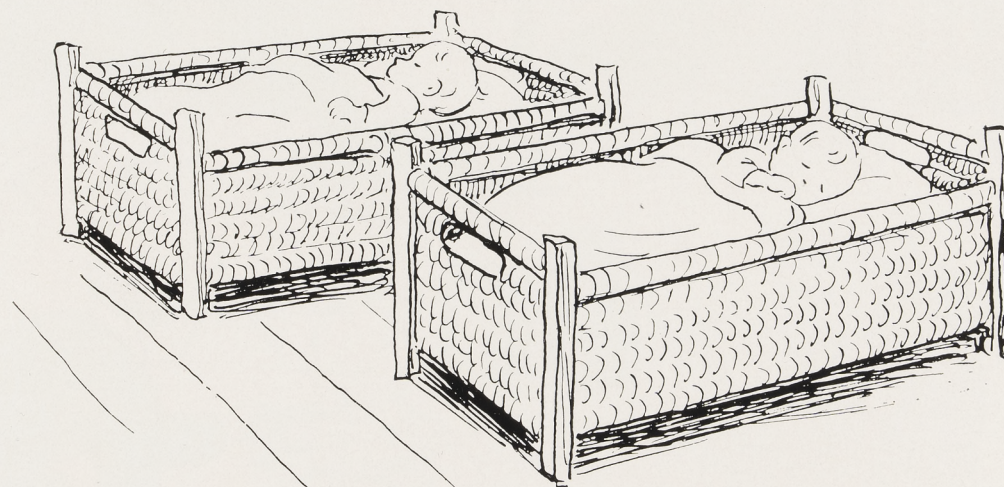
Och när doktorn sa att det skulle gå bra, så trodde tanterna det också, för de trodde på allt som doktorn sa. Och så gick doktorn.

Men strax efteråt kom farbror Blå, och han höll på att snava framstupa över den ena tvillingen, som just kröp framför dörren. Och i samma ögonblick drog den andra tvillingen ner en duk, så att en blomvas gick i kras. Och båda satte i att gallskrika, men som väl var gjorde ingen sig illa.

Och när det blivit litet lugnare, berättade tanterna för farbror Blå hur allt hängde ihop. Och han sa, att han skulle gå till snickaren och be honom spika ihop fyra grindar till en hage åt tvillingarna att vara i.

Och så tog de reda på två klädkorgar till sängar åt tvillingarna, och Lotta bad så bevekande, att sängarna skulle få stå bredvid hennes säng. Och det fick de.

Nu började en rätt besvärlig tid för Petter och Lotta, för tvillingarna var mycket företagsamma och man visste aldrig vad de kunde finna på. Ibland kröp de, och ibland gick de, och de drog ner allt de kunde komma åt.





När snickarn kom med den där hagen, blev det litet lättare till en början. Då lekte de att tvillingarna var björn-ungar i bur, och de matade dem med godsaker, som de stack in mellan spjälorna på grindarna. Och de satte ner Prick och Esmeralda också i buren och lekte att Prick var lejon och Esmeralda tiger. Men Prick och Esmeralda ville inte alls stanna i hagen. Och tvillingarna ville inte stanna i den heller, när Petters och Lottas godsaker hade tagit slut. Det blev ett sådant skrikande, att tanterna blev alldeles förfärade.

Då gick Petter och Lotta ut med tvillingarna på gatan

och höll dem i ett par tömmar. Och genast kom det fullt av andra barn och ville hjälpa till att köra tvillingarna och ta hand om dem. Det tyckte Petter var bra, så han gick alltid ut på gatan med tvillingarna, när det var hans tur att passa dem.

Det roligaste var förstås att bada dem i en balja i köket. Då skrattade de och plaskade och rullade om varandra. Till och med farbror Blå tyckte det var roligt att se på.

Men rätt som det var kom tvillingarnas mamma en dag och hämtade dem, för hon var alldeles frisk i sitt ben. Och hon tackade tanterna och Petter och Lotta så många gånger för de varit så snälla mot hennes tvillingar.





Lotta tyckte att det blev så tomt efter tvillingarna. Men Petter sa, att det var då väl att de for hem, så att Petter och Lotta *äntligen* fick tid att göra julklappar.

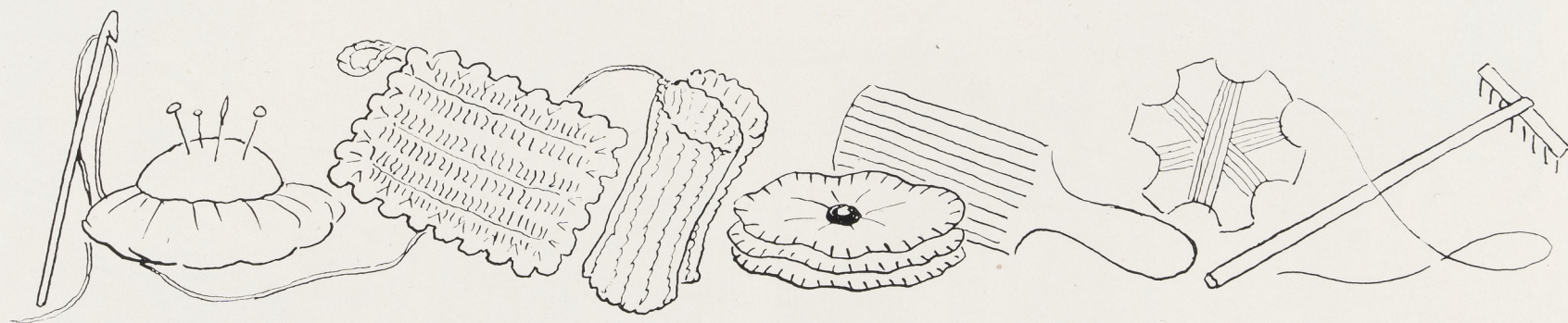
Lotta hade inte svårt att hitta på julklappar, för hon kunde både sy och virka, och så fick hon hur många granna tyglappar och garnrester som helst av tanterna.

Då var det knepigare för Petter, för han hade inte brytt sig om att lära sig sy, så han måste tälja sina julklappar med kniv, och träet sprack gång på gång för honom. Till slut lyckades han ändå göra tre riktigt bra saker till tanterna. Här kan du se de julklappar han och Lotta gjorde. Gissa nu vilka som ska ha vilka!

Men till farbror Blå ville Petter göra en *större* sak och han rådgjorde med tant Grön, för hon var väldigt händig i att sätta ihop saker av allt möjligt. Och då kom de överens

om att göra en bokhylla tillsammans åt farbror Blå. De arbetade med den i tant Gröns handkammare, som låg innanför Petters och Lottas rum. Och de gjorde den av krokiga ekgrenar, som de sen fernissade och prydde med tallkottar. Den blev väldigt trevlig. Tant Grön kallade den "en vildes bokhylla", och det skrev hon utanpå paketet, fast tant Gredelin sa, att vildarna nog aldrig använde bokhyllor, för de kunde ju inte läsa.

Och Petter och Lotta lade mycket papper om sina paket, så det skulle bli mera spännande för tanterna att öppna dem. Och så lackade de ihop dem och skickade dem i största hemlighet med tvillingarnas mamma till julbocken. Men bokhyllan skickade de inte, för den var för stor att lägga i julbockens påse. Den kunde ställas direkt på julbordet, tyckte Petter.





Och så kom julafton igen. Och just som de dansat kring granen och skulle dricka kaffe, bultade det på ytterdörren, och in kom en stor lurvig julbock, som såg mycket farligare ut än den som kommit förra året!

Petter och Lotta kände genast igen paketen, som han höll i hand, därför blev de inte rädda, men den här gången var det lilla Prick som kröp under bordet i stället.

Och just som julbocken räckte fram paketen, bultade det på den motsatta dörren, och in kom en julbock till alldeles

lik den som kommit förra året. Och han blev så förvånad, när han såg att det redan fanns en julbock där, så han lyfte på det han hade framför ansiktet och stirrade på den andra julbocken. Och då såg barnen, att den julbocken som kom sist var farbror Blå!

Men den främmande julbocken tog fram två par skidor och räckte dem till Petter och Lotta.

— Det här är från tvillingarna, sa han.

— Tack snälla, snälla prinsen! ropade Lotta.





Då skrattade julbocken, och så lyfte han av sig hela huvudet med skägg och allt, och nu såg barnen, att det verkligen var kolarprinsen från skogen.

Men tant Brun sa:

— Så snällt av Persson då att komma och överraska barnen! Var så god och sitt ner nu, så får vi bjuda på kaffe!

Lotta blev så *förskräckt* över att tant Brun kallade prinsen "Persson". Men han sa bara:

— Nej tack, jag måste allt hem till mitt nu, för hästen och släden väntar där utanför. Men tack för allt besvär ni haft med mina tvillingar, och god jul nu allesammans!

— Persson måste åtminstone ta med det här till tvillingarna, sa tant Brun. Och så stoppade hon två stora

pepparkaksbockar i fickan på honom, innan han gav sig i väg.

Det dröjde en lång stund, innan Lotta riktigt förstod, att kolarprinsen inte var någon prins alls utan bara tvillingarnas pappa. Men Petter begrep det snart, och han berättade för tanterna hela historien om hur han och Lotta sökte upp julbocken i skogen. Och till sist började allesammans skratta, när de tänkte på hur väldigt förvånad farbror Blå sett ut, när han såg den andra julbocken.

Och farbror Blå skrattade med, men han sa att han inte kunde förstå, att tant Gredelin ville inbilla barnen såna där tokigheter om en förtrollad prins i skogen. Och då sa tant Gredelin, att hon ju bara berättade en *saga* för barnen, och hon trodde att barnen *begrep* att det var en saga.





Ja, sen tog de då upp alla paketen, och alla blev så glada över sina julklappar. Tanterna tyckte att Petter och Lotta varit *så* duktiga. Och farbror Blå blev särskilt glad över "en vildes bokhylla" och sa, att han tänkte använda den till indianböcker och andra böcker om vilda folkslag.

Petter och Lotta tyckte allt, att den här julaftonen var

nästan ändå roligare än den förra, för den här gången hade de ju *gett* julklappar också och inte bara fått. Allra gladast var de kanske över sina skidor. Här kan du se hur de åker! Farbror Blå åker med, för han hittade sina gamla skidor på vinden. Och tanterna har följt med för att se på.

Och så säger de allesammans: *A d j ö!*







6000346072



Göteborgs universitetsbibliotek

ANDRA BILDERBÖCKER

AV ELSA BESKOW

ABC-resan	Kart. 6: 50
Farbror Blås nya båt	„ 6: 50
Hattstugan	„ 4: 25
Lasse liten i trädgården	„ 4: 75
Lillebrors segelfärd	„ 4: 75
Ocke, Nutta och Pillerill	„ 4: 75
Pelles nya kläder	„ 4: 75
Sessalätts äventyr	„ 4: 75
Solägget	„ 4: 75
Tant Bruns födelsedag	„ 4: 75
Tant Grön, tant Brun och tant Gredelin	„ 6: 50
Tomtebobarnen	„ 4: 75
Årets saga. (Med musik)	„ 6: 50

Kart. 6: 75